

Bruxelles, den 17.10.2013
COM(2013) 715 final

2013/0340 (NLE)

Forslag til

RÅDETS DIREKTIV

**om ændring af Rådets direktiv 2009/71/Euratom om EF-rammebestemmelser for
nukleare anlægs nukleare sikkerhed**

{SWD(2013) 422 final}
{SWD(2013) 423 final}
{SWD(2013) 424 final}
{SWD(2013) 425 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUNDEN FOR FORSLAGET

1.1. Generel baggrund

Ulykken på Fukushima Daiichi-atomkraftværket i 2011 forårsagede store miljømæssige, økonomiske og sociale skader og skabte bekymring om mulige sundhedsvirkninger hos den berørte befolkning i Japan. Selv om ulykken blev udløst af et jordskælv og en tsunami af umådelig styrke, afslører undersøgelserne af årsagerne til ulykken en række forudsigelige faktorer, der til sammen gav et katastrofalt resultat. Analysen af Fukushima-atomkraftulykken viser ganske væsentlige og tilbagevendende tekniske problemer samt vedvarende institutionelle fejl, der ligner dem, der blev konstateret ved evalueringerne efter atomkraftulykkerne på Tremileøen og i Tjernobyl for mange år siden. Denne seneste atomkraftulykke underminerede endnu engang offentlighedens tillid til atomkraftens sikkerhed, oven i købet på et tidspunkt, hvor brugen af atomkraft bliver debatteret som en mulig løsning med henblik på at klare den globale energifterspørgsel på en bæredygtig måde.

Fukushima-atomkraftulykken henledte atter opmærksomheden på, hvor utroligt vigtigt det er at sørge for den højeste grad af nuklear sikkerhed i EU og på verdensplan.

Kerneenergi skaber i øjeblikket næsten 30 % af al elektricitet i EU og omkring to tredjedele af EU's CO₂-besparende elektricitetsproduktion. EU har 132 reaktorer i drift, hvilket er omkring en tredjedel af de 437 atomkraftreaktorer, der er i drift på verdensplan. Mange af EU's atomkraftværker blev allerede opført for 30-40 år siden og er baseret på konstruktioner og sikkerhedsbestemmelser, som løbende er blevet opdateret siden.

Nuklear sikkerhed er af yderste vigtighed for EU og den europæiske befolkning. Virkningerne af atomkraftulykker standser ikke ved de nationale grænser og kan medføre potentielle skadevirkninger for arbejdstageres og borgernes sundhed, men kan også have vidtrækkende økonomiske konsekvenser. Det er derfor væsentligt for samfundet og økonomien at mindske risikoen for en atomkraftulykke i en EU-medlemsstat ved at anvende høje nukleare sikkerhedsstandarder og garantere lovlige tilsyn af høj kvalitet.

EU reagerede omgående på Fukushima-atomkraftulykken.

På grundlag af et mandat fra Det Europæiske Råds møde den 24.-25. marts 2011¹ iværksatte Europa-Kommissionen sammen med European Nuclear Safety Regulators Group (ENSREG) omfattende risiko- og sikkerhedsvurderinger af atomkraftværker ("stresstests") i hele EU. Stresstestene blev defineret som en målrettet genvurdering af atomkraftværkers sikkerhedsmarginer på baggrund af ulykken i Fukushima i forbindelse med ekstreme naturpåvirkninger, der udfordrer værkernes sikkerhedsfunktioner. Alle 14 EU-medlemsstater, der driver atomkraftværker², plus Litauen³, deltog i disse vurderinger. Schweiz, Ukraine og Kroatien deltog i fuldt omfang i EU's stresstests og peerevalueringsprocessen, mens andre nabolande (f.eks. Tyrkiet, Belarus og Armenien), som accepterede at anvende samme metodologi, arbejder med andre tidsplaner. Stresstestene blev indledt i 2011 med selvevalueringer, som blev gennemført af nukleare operatører, og nationale rapporter, som blev udarbejdet af nationale tilsynsmyndigheder. De foreløbige resultater blev forelagt i en meddelelse fra Kommissionen om en interimrapport om en samlet risiko- og

¹ Det Europæiske Råds konklusioner EUCO 10/1/11.

² Belgien, Bulgarien, Den Tjekkiske Republik, Det Forenede Kongerige, Finland, Frankrig, Nederlandene, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Ungarn, Tyskland.

³ Ignalina-atomkraftværket er under afvikling.

sikkerhedsvurdering (stresstest)⁴ i november 2011, og en omfattende peerevalueringproces blev gennemført fra januar til april 2012. En oversigtsrapport blev udarbejdet af ENSREG's Peer Review Board⁵ og godkendt af ENSREG. Endvidere vedtog ENSREG også en handlingsplan⁶ for at følge op på gennemførelsen af anbefalingerne fra peerevalueringprocessen. I oktober 2012 udsendte Kommissionen en meddelelse om den endelige stresstestrapport⁷. I overensstemmelse med kravene i ENSREG-handlingsplanen er der udarbejdet nationale handlingsplaner⁸, der inddrager erfaringerne fra Fukushima og anbefalingerne fra stresstests og peerevaluering. Disse planer blev revideret med hensyn til indhold og gennemførelsesstatus i forbindelse med en workshop i april 2013. Den sammenfattende rapport fra workshoppen skal præsenteres på den anden ENSREG-konference om nuklear sikkerhed i Europa i 2013⁹. I processen med at sikre en korrekt opfølgning på stresstestene vil Kommissionen endvidere i tæt samarbejde med ENSREG udarbejde en konsolideret rapport om status for gennemførelse af anbefalingerne fra stresstestene, som forventes udsendt i juni 2014 og fremsendt til Det Europæiske Råd.

På lovgivningsområdet fik Europa-Kommissionen et klart mandat fra Det Europæiske Råd i marts 2011 til at "gennemgå de eksisterende retlige og reguleringsmæssige rammer for sikkerheden ved nukleare anlæg" og foreslå de forbedringer, der måtte være nødvendige.

Europa-Parlamentet har også opfordret til revision af lovgivningen. I beslutningen fra 2011 om prioriteringer på energiinfrastrukturområdet for 2020 og derefter¹⁰ erklærede det, at "det er vigtigt med fremtidige lovgivningsinitiativer til at etablere fælles rammer for atomsikkerhed med henblik på en løbende forbedring af sikkerhedsstandarderne i EU". Endvidere opfordrede Parlamentet i beslutningen fra 2011 om Kommissionens arbejdsprogram for 2012¹¹ til "en hurtig revision af direktivet om nuklear sikkerhed med henblik på at styrke det, nemlig ved at tage højde for resultaterne af "stresstesterne", der gennemførtes i kølvandet på Fukushima-ulykken". Senere opfordrede Parlamentet i beslutningen om stresstests fra 2013¹² til, at revisionen skulle være "ambitiøs" og give mulighed for at indføre væsentlige forbedringer på områder som "sikkerhedsprocedurer og -rammer, især gennem fastlæggelse og gennemførelse af bindende nukleare sikkerhedsstandarder, der afspejler de mest avancerede metoder i EU i tekniske, lovgivningsmæssige og operationelle henseender, nukleare tilsynsmyndigheders rolle og ressourcer, og navnlig [bør styrke] disses uafhængighed, åbenhed og gennemsigtighed, samtidig med, at overvågning og peer review forbedres".

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg anførte i sin udtalelse fra 2012 om meddelelse fra Kommissionen om den endelige rapport om stresstestene af nukleare anlæg¹³ sin støtte til "Kommissionen i ønsket om en omfattende revision af direktivet om nuklear sikkerhed".

Som svar på mandatet fra Det Europæiske Råd og opfordringerne fra andre EU-institutioner og organer indledte Kommissionen en omfattende analyse- og undersøgelsesproces for at afdække, hvilke områder og mekanismer der er egnede til lovindgreb. Denne proces

⁴ KOM 784 endelig.

⁵ Peer review Report – Stress Tests performed on European nuclear power plants www.ensreg.eu.

⁶ ENSREG Action Plan regarding the follow-up of the peer-review of the stress tests performed on European nuclear power plants.

⁷ COM(2012) 571 af 4.10.2012.

⁸ 17 nationale handlingsplaner er tilgængelige på ENSREG's websted www.ensreg.eu.

⁹ <http://www.ensreg.eu/ensreg-conferences>.

¹⁰ P7_TA(2011)0318.

¹¹ P7_TA(2011)0327.

¹² P7_TA(2013)0089.

¹³ TEN/498.

omfattede en åben offentlig onlinehøring (december 2011-februar 2012) suppleret af en omfattende dialog med interessenter.

Stresstestmeddelelserne fra 2011 og 2012 kan give et fingerpeg om potentielle områder, hvor der kan ske lovgivningsmæssige forbedringer. Under henvisning til det gældende rådsdirektiv 2009/71/Euratom om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed¹⁴ (i det følgende benævnt "direktivet om nuklear sikkerhed") sætter sidstnævnte meddelelse i den forbindelse fokus på områderne sikkerhedsprocedurer og rammebestemmelser, nukleare tilsynsmyndigheders rolle og ressourcer, åbenhed og gennemsigtighed samt overvågning og kontrol.

Endvidere foretog Kommissionens tjenestegrene i løbet af 2012 en konsekvensanalyse på grundlag af en lang række informationskilder og under hensyntagen til udviklingen på det nukleare område efter Fukushima, i EU og internationalt.

På det grundlag er der med input fra ekspertgruppen under Euratomtraktatens artikel 31, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og en omfattende høringsproces med højtstående repræsentanter fra de nationale nukleare tilsynsmyndigheder samlet i ENSREG udarbejdet et forslag til direktiv om ændring af direktivet om nuklear sikkerhed.

1.2. Forslagets begrundelse og formål

Det nuværende direktiv om nuklear sikkerhed har været et stort fremskridt. I overensstemmelse med den nukleare sikkerhedsfilosofi om løbende forbedring og således med det formål bl.a. at tage højde for erfaringerne fra Fukushima-atomkraftulykken og resultaterne af de efterfølgende stresstests var det imidlertid nødvendigt at genoverveje, om de eksisterende bestemmelser er tilstrækkelige.

Ulykken på Fukushima-atomkraftværket har vist, at dele af industrien ikke frivilligt har handlet på velkendte erfaringer fra ulykker for snesevis af år siden, og at de ikke i tilstrækkelig grad er håndhævet af tilsynsmyndighederne, ikke engang i en nation som Japan, der formodedes at have særdeles høje standarder for industriel og nuklear sikkerhed. De tekniske og organisatoriske spørgsmål, der er opstået efter analysen af denne ulykke, fortjener derfor mere omfattende overvejelser.

I Europa har stresstestene bekræftet, at der til stadighed er forskelle på, hvordan medlemsstaterne sikrer en samlet og gennemskuelig identifikation og håndtering af vigtige sikkerhedsspørgsmål. Endvidere har stresstestene tydeligt vist fordelene ved samarbejds- og samordningsmekanismer mellem alle parter, der har ansvar for nuklear sikkerhed, som f.eks. peerevalueringer.

På de offentlige møder, der blev afholdt i forbindelse med stresstestene, er der også stillet krav om at udvide vurderingen til nødberejds- og indsatsforanstaltninger.

Kommissionen finder det derfor passende at ændre, styrke og supplere direktivet om nuklear sikkerhed ved at kombinere tekniske forbedringer med bredere sikkerhedsspørgsmål som forvaltning, gennemsigtighed samt nødberejds- og indsatsforanstaltninger på de enkelte anlæg.

De foreslåede ændringer tager sigte på at styrke de reguleringsmæssige rammer for nuklear sikkerhed i EU, navnlig ved at:

- styrke de nationale tilsynsmyndigheders rolle og faktiske uafhængighed
- øge gennemsigtigheden om nukleare sikkerhedsspørgsmål

¹⁴ EUT L 172 af 2.7.2009.

- styrke eksisterende principper og indføre nye generelle mål for og krav til nuklear sikkerhed gennem behandling af særlige tekniske spørgsmål i hele nuklearanlægs, især atomkraftværkers, livscyklus
- styrke overvågning og erfaringsudveksling ved at oprette et europæisk peerevalueringssystem
- oprette en mekanisme til udvikling af harmoniserede EU-retningslinjer for nuklear sikkerhed.

1.3. Gældende EU-lovgivning på det nukleare sikkerhedsområde

Efter EU-Domstolens anerkendelse i sag 29/99¹⁵ af den iboende forbindelse mellem strålingsbeskyttelse og nuklear sikkerhed og dermed Euratom-Fællesskabets beføjelser til at lovgive på det nukleare sikkerhedsområde er direktivet om nuklear sikkerhed det første tematiske juridisk bindende EU-instrument¹⁶. Med direktivet indføres juridisk bindende rammebestemmelser baseret på anerkendte principper og forpligtelser i de vigtigste internationale instrumenter, nemlig konventionen om nuklear sikkerhed¹⁷ og de grundlæggende sikkerhedsprincipper¹⁸ fastlagt af Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA).

1.4. Sammenhæng med andre politikOMRÅDER

Da Euratom-lovgivningen om nuklear sikkerhed i sidste ende har til formål at sikre beskyttelsen af befolkningen og arbejdstagerne mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling, er den hovedsagelig knyttet til Euratoms lovgivningskorpus om strålingsbeskyttelse, hvis grundpille er direktivet om grundlæggende sikkerhedsnormer¹⁹. Det er ikke muligt at beskytte befolkningen og arbejdstagerne mod de farer, der er forbundet med ioniserende stråling, uden at kontrollere de potentielt skadelige kilder til den pågældende stråling.

Nuklear sikkerhed er også yderst vigtig for overordnet forebyggelse, katastrofeberedskab og -indsats i medlemsstaterne. Direktivet om nuklear sikkerhed hænger således tæt sammen med EU's civilbeskyttelsesordning²⁰, der danner ramme om EU-samarbejdet på dette område, herunder indsatsen mod strålingskatastrofer i og uden for EU.

2. RESULTAT AF HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

2.1. Høring af interesserede parter

I perioden efter Fukushima-atomkraftulykken indledte Kommissionen en omfattende og gennemsigtig dialogproces med forskellige interessenter og offentligheden, hvor der bl.a. blev iværksat en åben høring via internettet i overensstemmelse med Kommissionens minimumsstandarder ved høring²¹.

¹⁵ Domstolens dom af 10. december 2002, Sml. 2002 I, s. 11221.

¹⁶ Før fandtes der kun to juridiske ikkebindende rådsresolutioner af 22. juli 1975 og 18. juni 1992 om teknologiske problemer vedrørende nuklear sikkerhed.

¹⁷ INFCIRC/449 af 5. juli 1994.

¹⁸ IAEA Safety Standard Series no SF-1 (2006).

¹⁹ Rådets direktiv 96/29/Euratom om fastsættelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling.

²⁰ Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om en EU-civilbeskyttelsesordning (KOM/2011/934, endelig), der bl.a. skal erstatte Rådets afgørelse 2007/779 af 8. november 2007 om indførelse af Fællesskabets civilbeskyttelsesordning (omarbejdet).

²¹ KOM(2002) 704 endelig.

Som svar på den offentlige onlinehøring, hvor Kommissionen ønskede at høre synspunkter om områder, hvor Euratoms gældende lovgivningsmæssige rammer for nuklear sikkerhed kan styrkes, indkom der bidrag fra de nukleare tilsynsmyndigheder, andre offentlige myndigheder, virksomheder, ngo'er og privatpersoner. Høringen giver et indblik i en lang række af interessenters meninger. Det brede resultat viser, at over 90 % af respondenterne er enige i betydningen af en Euratom-lovgivning for nuklear sikkerhed, hvor der fastsættes fælles regler for EU-medlemsstaterne, mens 76 % er enige i behovet for at styrke den gældende lovgivning om sikkerhed.

Kommissionen modtog også både skriftlige bidrag og input på møder fra forskellige interessenter, f.eks. nukleare tilsynsmyndigheder, andre offentlige myndigheder, individuelle virksomheder, branchesammenslutninger og ngo'er. Endvidere har Kommissionen sammen med ENSREG afholdt konferencer og offentlige debatter med inddragelse af en bred vifte af interessenter, bl.a. ngo'er, om processen og de foreløbige og endelige resultater af stresstestene²².

De europæiske arbejdsmarkedsparter fra Udvalget for den sociale dialog i elektricitetssektoren er også blevet hørt. I deres svar understreger arbejdsmarkedets parter den rolle, en Euratom-lovgivning om nuklear sikkerhed kan spille for fastsættelsen af fælles regler for medlemsstaterne.

En særlig rolle blev tillagt ENSREG, som repræsenterer et enestående ekspertiseknudepunkt, da det forener højtstående repræsentanter for de nationale kompetente nukleare tilsynsmyndigheder fra alle EU-medlemsstater såvel med som uden nukleare anlæg. Der indkom og blev inddraget et detaljeret bidrag fra ENSREG.

Som led i proceduren i Euratomtraktaten hørte Kommissionen ekspertgruppen under Euratomtraktatens artikel 31. I deres udtalelse glædede eksperterne sig over Kommissionens forslag til ændring af direktivet om nuklear sikkerhed og fremsatte flere forslag til styrkelse af forbindelsen med lovgivningen om strålingsbeskyttelse.

Endelig har Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) afgivet udtalelse om udkastet i henhold til Euratomtraktatens artikel 31²³. Udvalget værdsætter Kommissionens hurtige udarbejdelse af forslaget om ændring af direktivet om nuklear sikkerhed. Det glæder sig over, at en række aspekter, som det har fremhævet i sine tidligere udtalelser, er inddraget i dette forslag. Navnlig er udvalget tilfreds med den styrkede tilgang til harmonisering blandt medlemsstaterne, afklaringen af tilsynsansvar, kompetence og kapacitet, styrkelsen af de nationale tilsynsmyndigheders uafhængighed og bestemmelserne om nødberegnings- og indsatsforanstaltninger på de enkelte anlæg. Udvalget roser også de styrkede bestemmelser om gennemsigtighed. Det understreger, at der kun bør indføres nye lovkrav, hvor det er nødvendigt og står i et rimeligt forhold til målet om at garantere den offentlige sikkerhed, og glæder sig over den passende balance, der er opnået i denne henseende i ændringsdirektivet.

Udvalget foreslår, at forslagets bestemmelser styrkes på visse områder, og anbefaler, at medlemsstaterne forpligtes til at indføre partcipatoriske processer for at styrke offentlighedens deltagelse i planlægning, vurdering og beslutningstagning. Hvad dette angår, er det Kommissionens opfattelse, at forslaget allerede anerkender offentlighedens rolle i

²² F.eks. den første ENSREG-konference den 28.-29. juni 2011, en interessentkonference om peerevalueringer den 17. januar 2012, en offentlig debat om resultaterne af stresstests og peerevalueringer den 8. maj 2012. Den anden ENSREG-konference er planlagt til juni 2013.

²³ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse (TEN/529) af 2. september 2013 om udkast til forslag til Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 2009/71/Euratom om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed.

beslutningsprocessen i og med, at der stilles krav om, at offentligheden inddrages aktivt i forbindelse med udstedelse af tilladelser til nukleare anlæg.

I henhold til Euratomtraktatens artikel 31 er høringen af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en forudsætning for, at Kommissionen kan vedtage det endelige forslag.

2.2. Konsekvensanalyse

I 2012 blev der udarbejdet en konsekvensanalyse. Dokumentet indeholder en analyse af udfordringerne med at sikre et tilstrækkeligt nukleart sikkerhedsniveau i EU, og en definition af de generelle og specifikke mål for styrkelsen af forebyggelse og afbødning af nukleare ulykker. Der foreslås og analyseres en række løsningsmodeller, lige fra opretholdelse af den nuværende situation til mere dybtgående reformer. Hver model er blevet vurderet med henblik på anslået sikkerhed samt økonomiske, miljømæssige og sociale indvirkninger.

3. JURIDISKE ASPEKTER AF FORSLAGET

3.1. Retsgrundlag

Enhver lovændring bør bygge på og styrke tilgangen i det nuværende direktiv om nuklear sikkerhed. Retsgrundlaget forbliver derfor artikel 31 og 32 i Euratomtraktaten.

3.2. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Forslaget sigter mod yderligere at styrke de kompetente tilsynsmyndigheders rolle og uafhængighed, da det er klart, at kun stærke tilsynsmyndigheder, der har alle de nødvendige beføjelser og garantier for uafhængighed, kan overvåge og sørge for en sikker drift af nukleare anlæg i EU. Et tæt samarbejde og informationsudveksling mellem tilsynsmyndigheder fremmes i betragtning af de potentielle grænseoverskridende konsekvenser af en atomkraftulykke.

På baggrund af de omfattende følger af en atomkraftulykke og navnlig offentlighedens behov for information i et sådant tilfælde er en EU-tilgang til gennemsigtighedsspørgsmål væsentlig. Det kan sikre, at offentligheden – uanset statsgrænser – bliver korrekt informeret om alle relevante spørgsmål om nuklear sikkerhed. De gældende bestemmelser i direktivet ændres i overensstemmelse hermed.

I Europa har stresstestene bekræftet, at der til stadighed ikke blot er forskelle på, hvordan medlemsstaterne sikrer en samlet og gennemskelig identifikation og håndtering af vigtige sikkerhedsspørgsmål, men at der også fortsat er huller. Derfor styrkes direktivet om nuklear sikkerhed med en række fælles mål, der tager sigte på at harmonisere EU's tilgang til nuklear sikkerhed. Endvidere har erfaringerne fra Fukushima-atomkraftulykken og det værdifulde indblik fra stresstestene klart vist, at informationsudveksling og peerevalueringer er et væsentligt element i en effektiv løbende gennemførelse af enhver sikkerhedsordning.

I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet går den foreslåede lovgivningsmæssige foranstaltning ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå de fastlagte mål. Under hensyntagen til de forskellige situationer i medlemsstaterne defineres desuden en fleksibel og forholdsmæssig tilgang til anvendelsesniveau. Der defineres en mekanisme for medlemsstaternes fælles udvikling af tekniske EU-retningslinjer med særligt henblik på proportionalitetsprincippet og under inddragelse af tilsynseksperternes viden og praktiske erfaring.

Forslagets bestemmelsers anvendelsesområde og omfang varierer alt efter typen af nukleart anlæg. Når medlemsstaterne gennemfører disse bestemmelser, bør de derfor anlægge en forholdsmæssig tilgang under hensyntagen til risiciene fra de særlige typer nukleare anlæg.

3.3. Juridiske aspekter af forslaget

Forslaget indfører nye eller styrker gældende bestemmelser i direktivet om nuklear sikkerhed med det overordnede mål til stadighed at forbedre den nukleare sikkerhed og reguleringen heraf på EU-plan. Særlige oplysninger om de vigtigste foreslåede ændringer af direktivet om nuklear sikkerhed præsenteres nedenfor.

Formål

Artikel 1 suppleres med et nyt formål, der sigter mod at undgå radioaktive udslip i alle faser af de nukleare anlægs livscyklus (placering, design, opførelse, ibrugtagning, drift og afvikling).

Definitioner

I artikel 3 indføres nye definitioner svarende til termer, der anvendes i de nye bestemmelser såsom "ulykke", "unormal begivenhed", "designbasis", "designbasisulykke", "designbasisoverskridende ulykke", "periodisk sikkerhedsvurdering". Disse definitioner tilpasses international terminologi såsom IAEA's sikkerhedsglossar.

Lovgivningsmæssige, tilsynsmæssige og organisatoriske rammebestemmelser

Artikel 4 ændres for yderligere at præcisere de vigtigste elementer i de nationale rammebestemmelser. F.eks. specificeres det, at de nationale sikkerhedskrav, jf. artikel 4, stk. 1, litra a), bør dække alle faser i de nukleare anlægs livscyklus.

Kompetent tilsynsmyndighed (faktisk uafhængighed, tilsynsfunktion)

Direktivet om nuklear sikkerhed indeholder kun minimumsbestemmelser for den nationale kompetente tilsynsmyndigheds uafhængighed i artikel 5, stk. 2. Disse bestemmelser styrkes i overensstemmelse med den seneste internationale vejledning²⁴ ved at definere stærke og effektive benchmarkkriterier og krav for at garantere, at tilsynsmyndighederne faktisk er uafhængige. Nye krav omfatter sikring af faktisk uafhængighed i beslutningstagningen, egne tilstrækkelige budgetbevillinger og selvstændighed i gennemførelsen, klare krav til udpegelse og afskedigelse af medarbejdere, undgåelse og løsning af interessekonflikter samt tilstrækkelig bemanding med medarbejdere med de nødvendige kvalifikationer og den nødvendige erfaring og ekspertise.

I direktivet om nuklear sikkerhed anføres generelt de vigtigste kompetencer for den kompetente tilsynsmyndighed i artikel 5, stk. 2. Gennem ændringen bliver disse bestemmelser mere detaljerede for at sikre, at tilsynsmyndighederne har de rette beføjelser til at gennemføre en stærk lovgivningsmæssig overvågning. Med henblik herpå er den kompetente tilsynsmyndigheds kerneopgave, dvs. at definere nationale nukleare sikkerhedskrav, tilføjet til det gældende katalog af tilsynskompetencer.

Gennemsigtighed

De gældende bestemmelser i artikel 8 i direktivet om nuklear sikkerhed er begrænset til generiske krav om information af offentligheden. Herudover pålægger denne artikel ikke tilladelsesindehaveren, der har det primære ansvar for nuklear sikkerhed, nogen forpligtelse. For at fylde disse huller er de gældende bestemmelser udvidet og præciseret i den foreslåede ændring. Således skal både den kompetente tilsynsmyndighed og tilladelsesindehaveren udarbejde en gennemsigtighedsstrategi, der dækker informationsformidling under nukleare anlægs normale driftsbetingelser samt kommunikation i tilfælde af ulykke eller unormale begivenheder. Offentlighedens rolle anerkendes fuldt ud med kravet om, at den reelt deltager i

²⁴ F.eks. Governmental, Legal and Regulatory Framework for Safety - General safety requirements - IAEA safety standards series no. GSR part 1.

godkendelsesprocessen i forbindelse med nukleare anlæg. Udvekslinger med eksperter²⁵ på området for nylig bekræftede, at offentligheden har en meget vigtig rolle at spille ved at blive inddraget i beslutningsprocessen, og at der bør tages hensyn til deres synspunkter, jf. bestemmelserne i Århuskonventionen²⁶.

Mål for nuklear sikkerhed

Det nuværende direktiv om nuklear sikkerhed omfatter ikke specifikke krav til de forskellige faser i nukleare anlægs livscyklus. Derfor identificeres f.eks. den type risici, der vedrører de problemer, som er identificeret i analysen af Fukushima-ulykken og de efterfølgende stresstests, ikke tilstrækkeligt, og de behandles heller ikke i bestemmelserne i det nuværende direktiv, f.eks.:

- behovet for at evaluere egnetheden af placeringen af nukleare anlæg på grundlag af overvejelser om, hvordan man om muligt forebygger og minimerer virkningerne af eksterne farer
- behovet for løbende at vurdere sandsynligheden for sådanne farer og virkningerne heraf gennem periodiske sikkerhedsvurderinger og foretage en tilsvarende designbasisvurdering for hvert nukleart anlæg, også med henblik på en mulig livstidsforlængelse
- behovet for at basere risikovurderinger, bl.a. vurderinger med henblik på eksterne begivenheder, på metoder, der afspejler fremskridt i den videnskabelige udvikling, og således muliggøre en effektiv løbende forbedring af sikkerheden.

I overensstemmelse med princippet om løbende forbedring af nuklear sikkerhed indfører ændringen generelle sikkerhedsmål for nukleare anlæg (artikel 8a), hvilket afspejler de fremskridt, WENRA har gjort med udviklingen af sikkerhedsmål for nye atomkraftværker.

For at nå disse høje sikkerhedsmål fastlægges der mere detaljerede bestemmelser for de forskellige faser af nukleare anlægs livscyklus (artikel 8b).

Med henblik på at støtte en konsekvent gennemførelse heraf fastsættes der endvidere i artikel 8c metodologiske krav til placering, design, opførelse, ibrugtagning, drift og afvikling af nukleare anlæg.

Denne tilgang gør de nationale rammer fleksible ved at fastsætte høje mål, der skal opfyldes i national lovgivning, på linje med princippet om løbende forbedring af den nukleare sikkerhed. F.eks. giver det medlemsstaterne valget mellem de tilgængelige tekniske anlægsløsninger, når de skal opgradere deres nukleare anlæg og takle sikkerhedsspørgsmål baseret på erfaringer fra alvorlige ulykker såsom behovet for at kunne tage trykket af en reaktorindeslutning i tilfælde af en ulykke (f.eks. ved hjælp af filtrerende udluftning til indeslutningen).

Nødberedskab og indsatsforanstaltninger på det enkelte anlæg

Ændringen omfatter bestemmelser vedrørende nødberedskab og indsatsforanstaltninger på det enkelte anlæg, da det nuværende direktiv ikke indeholder den slags foranstaltninger. De nye bestemmelser indeholder oplysninger om planlægning og organisatoriske foranstaltninger,

²⁵ En række internationale workshoper mellem 2009 og 2013 med deltagelse af GD ENER, GD ENV fra Kommissionens side og Association Nationale des Comités et Commissions Locales d'Information (den nationale sammenslutning af lokale informationsudvalg og -kommissioner) og deres nationale forbund (ANCCLI).

²⁶ Konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet, ratificeret den 17. februar 2005 ved Rådets afgørelse 2005/370/EF.

som tilladelsesindehaveren skal sørge for (artikel 8d). Som eksempel på nye krav foreskriver ændringen, at der stilles krav om, at et nukleart anlæg har et nødberedskabscenter på selve anlægget, der er tilstrækkeligt beskyttet mod virkningerne af eksterne begivenheder og alvorlige ulykker, bl.a. strålingsmæssige, og er udstyret med det nødvendige materiel til at afbøde virkningerne af alvorlige ulykker.

Peerevalueringer

De gældende bestemmelser i artikel 9, stk. 3, i direktivet om nuklear sikkerhed indeholder et krav om periodisk selvevaluering af medlemsstaternes nationale rammebestemmelser og kompetente tilsynsmyndigheder kombineret med forpligtelsen til at indbyde til en international peerevaluering af relevante dele heraf. Det forbliver uændret i forslagets artikel 8e, stk. 1.

Ændringen indfører nye bestemmelser om selvevalueringer og peerevalueringer af nukleare anlæg baseret på nukleare sikkerhedstemaer, medlemsstaterne udvælger i fællesskab og i tæt samråd med Kommissionen i hele de nukleare anlægs livscyklus (et eksempel kunne være ovennævnte indeslutningsdekompresion i tilfælde af alvorlig ulykke med henblik på at undgå brinteksplosion). Skulle medlemsstaterne undlade i fællesskab at udvælge mindst ét tema, bør Europa-Kommissionen vælge de temaer, der skal gøres til genstand for peerevalueringer. Endvidere skal hver medlemsstat definere en metodologi for gennemførelse af de tekniske anbefalinger fra peerevalueringsprocessen. Såfremt Kommissionen afdækker væsentlige afvigelser eller forsinkelser med gennemførelsen af de tekniske anbefalinger fra peerevalueringen, bør Kommissionen opfordre de kompetente tilsynsmyndigheder i de ikkeberørte medlemsstater til at tilrettelægge og foretage et tilsynsbesøg for at få et fuldstændigt billede af situationen og informere den berørte medlemsstat om mulige foranstaltninger til at afhjælpe evt. afdækkede mangler.

I tilfælde af en ulykke med konsekvenser uden for anlægget bør der afholdes en særlig peerevaluering.

Denne nye obligatoriske og regelmæssige mekanisme i EU's peerevalueringer (artikel 8e), stk. 2 og 5), sigter mod at kontrollere graden af teknisk overensstemmelse med sikkerhedsmålene i hver medlemsstat.

Disse nye bestemmelser om peerevalueringsmekanismen berører ikke bestemmelserne om anvendelse af traktatbrudsproceduren i tilfælde, hvor en medlemsstat ikke har overholdt en forpligtelse, der påhviler den i henhold til traktaterne, jf. artikel 258, 259 og 260 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Forholdsmæssig gennemførelse af det ændrede direktiv

Med ændringen anerkendes det, at anvendelsesområde og omfang for det ændrede direktivs bestemmelser varierer alt efter typen af nukleart anlæg. Når medlemsstaterne gennemfører disse bestemmelser, bør de derfor anlægge en forholdsmæssig tilgang under hensyntagen til risiciene fra de særlige typer nukleare anlæg, de driver eller projekterer.

Rapportering om gennemførelse af det ændrede direktiv i praksis

Bestemmelserne om rapportering i direktivet om nuklear sikkerhed ændres ikke med dette forslag, idet datoen bevares for den første afrapportering den 22. juli 2014, hvor medlemsstaterne forventes at forelægge en rapport om gennemførelsen af de gældende bestemmelser i direktivet. På tidspunktet for den anden rapportering om gennemførelsen, den 22. juli 2017, skal medlemsstaterne dog rapportere om gennemførelsen af direktivet om nuklear sikkerhed som ændret ved dette forslag.

4. BUDGETMÆSSIGE KONSEKVENSER

Forslaget har ingen virkninger for Den Europæiske Unions budget.

5. FORKLARENDE DOKUMENTER

I overensstemmelse med medlemsstaternes og Kommissionens fælles politiske erklæring af 28. september 2011 om forklarende dokumenter har medlemsstaterne forpligtet sig til i berettigede tilfælde at lade meddelelsen af deres gennemførelsesbestemmelser ledsage af et eller flere dokumenter, som forklarer forholdet mellem de enkelte dele i et direktiv og de tilsvarende dele af de nationale gennemførelsesinstrumenter.

Kommissionen finder fremsendelse af sådanne dokumenter velbegundet i forbindelse med dette direktiv af følgende grunde:

- **Kompleksiteten i gennemførelsen af det ændrede direktiv om nuklear sikkerhed på nationalt plan**

De gældende bestemmelser i direktivet om nuklear sikkerhed styrkes betydeligt med dette forslag, som også indfører nye substantielle bestemmelser på flere områder. Kompleksiteten i gennemførelsen af det ændrede direktiv afgøres derfor af, at det dækker mange forskellige spørgsmål, herunder krav til nationale rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed, nationale tilsynsmyndigheders rolle og uafhængighed, tilladelsesindehaveres forpligtelser, kvalifikationer i forbindelse med nuklear sikkerhed, gennemsigtighed om nukleare sikkerhedsspørgsmål, tekniske mål for og krav til nukleare anlægs nukleare sikkerhed, nødberegnings- og indsatsforanstaltninger på de enkelte anlæg samt bestemmelser om nationale vurderinger af nukleare anlæg og dertil knyttede temabaserede peerevalueringer. Endvidere stiller direktivet krav til forskellige medlemsstaters myndigheder og også til private aktører.

De forskellige forpligtelser i henhold til det ændrede direktiv vil derfor sandsynligvis føre til en kompleks gennemførelse på nationalt plan. De gældende bestemmelser i direktivet om nuklear sikkerhed er allerede blevet gennemført generelt ved flere nationale gennemførelsesforanstaltninger pr. medlemsstat, antallet overstiger dog 15 gennemførelsesforanstaltninger i nogle tilfælde. Antallet af meddelte gennemførelsesforanstaltninger kan med rette forventes at stige med de nye bestemmelser, som med dette forslag indføres i det gældende direktiv. På grund af den nukleare sikkerheds særlige karakter anvendes forskellige gennemførelsesforanstaltninger, der meddeles Kommissionen, lige fra love, regeringsdekreter og ministerielle bekendtgørelser til instrukser og beslutninger fra nationale nukleare tilsynsmyndigheder.

Behovet for forklarende dokumenter, der forklarer forholdet mellem bestemmelserne i det ændrede direktiv om nuklear sikkerhed og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesforanstaltninger, synes under disse omstændigheder at være indlysende.

- **Allerede gældende national lovgivning**

I nogle medlemsstater er der allerede indført nogen lovgivning på områder, der berøres af ændringer i dette forslag. Gennemførelsen af det ændrede direktiv vil derfor sandsynligvis føre til en kombination af ændringer i gældende national lovgivning og vedtagelse af ny lovgivning. I en sådan situation er de forklarende dokumenter nødvendige for at få et klart og samlet billede af gennemførelsen.

- **Rammedirektiv**

De foreslåede ændringer forandrer ikke grundlæggende det nukleare sikkerhedsdirektivs karakter af "ramme". Det ændrede direktiv indeholder fortsat principper og krav.

Det er vigtigt for Kommissionen og dens overvågning af gennemførelse og implementering at vide, hvilke nationale bestemmelser, der gennemfører de generelle principper og krav, som fastlægges i det ændrede direktiv. F.eks. indfører forslaget generelle sikkerhedsmål og krav for alle typer af nukleare anlæg. Da disse nye sikkerhedsmål og krav har et meget bredt anvendelsesområde, er det yderst vigtigt for Kommissionen, men også for offentligheden, at kunne se, hvordan de gennemføres på nationalt plan.

PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

Kravet om at fremlægge forklarende dokumenter kan lægge en ekstra administrativ byrde på medlemsstaterne. Denne byrde er dog ikke uforholdsmæssig i betragtning af målene med det ændrede direktiv om nuklear sikkerhed og det komplekse indhold. Det er desuden nødvendigt for Kommissionen at kunne kontrollere, at gennemførelsen er korrekt. Der findes ingen mindre byrdefulde foranstaltninger, der kan give en effektiv kontrol, i betragtning af at den nationale gennemførelse sandsynligvis bliver kompleks og kan resultere i ny eller ændret lovgivning. Det skal også nævnes, at et betydeligt antal medlemsstater allerede har fremsendt nyttige forklarende dokumenter til Kommissionen om deres gennemførelse af den gældende Euratom-lovgivning såsom det eksisterende direktiv om nuklear sikkerhed eller andre retsakter.

Forslag til

RÅDETS DIREKTIV

om ændring af Rådets direktiv 2009/71/Euratom om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 31 og 32,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, udarbejdet efter indstilling fra en gruppe personer udpeget af Det Videnskabelige og Tekniske Udvalg blandt medlemsstaternes videnskabeligt sagkyndige,

under henvisning til Europa-Parlamentets udtalelse,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til artikel 2, litra b), i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab ("Euratomtraktaten") skal der indføres ensartede sikkerhedsstandarder til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed.
- (2) Euratomtraktatens artikel 30 fastsætter, at der i Atomenergifællesskabet ("Fællesskabet") skal indføres grundlæggende normer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling.
- (3) Rådets direktiv 96/29/Euratom af 13. maj 1996 om grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling¹, fastsætter grundlæggende sikkerhedsstandarder. Dette direktiv fastsætter krav til et strålingsbeskyttelsessystem, herunder justering og optimering af strålingseksponering og dosisbegrænsning for offentligheden samt erhvervsmæssig eksponering. Der fastsættes krav til kontrol af strålingseksponering for offentligheden og for arbejdstagere, både under normal drift og i nødsituationer. Bestemmelserne i direktiv 96/29/Euratom er blevet suppleret med mere specifik lovgivning.
- (4) Den Europæiske Unions Domstol har i sin retspraksis² anerkendt, at Fællesskabet har delt kompetence med medlemsstaterne på områder, der er dækket af konventionen om nuklear sikkerhed³.
- (5) I Rådets direktiv 2009/71/Euratom af 25. juni 2009 om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed⁴ fastlægges medlemsstaternes forpligtelser til at fastsætte og opretholde en national ramme for nuklear sikkerhed. Direktivet afspejler bestemmelserne i de vigtigste internationale instrumenter på området, dvs.

¹ EFT L 159 af 29.6.1996, s. 1.

² C-187/87 (Sml. 1988, s. 5013), C-376/90 (Sml. 1992 I, s. 6153) og C-29/99 (Sml. 2002 I, s. 11221).

³ EUT L 172 af 6.5.2004, s. 7.

⁴ EUT L 172 af 2.7.2009, s. 18.

konventionen om nuklear sikkerhed⁵ og de grundlæggende sikkerhedsprincipper⁶ fastlagt af Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA). Medlemsstaternes frist for at lade de love, regler og administrative bestemmelser træde i kraft, som er nødvendige for at overholde direktiv 2009/71/Euratom, og underrette Kommissionen herom udløb den 22. juli 2011.

- (6) Rådets direktiv 2011/70/Euratom af 19. juli 2011 om fastsættelse af en fællesskabsramme for ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald⁷ pålægger medlemsstaterne forpligtelser til at fastsætte og opretholde en national ramme for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.
- (7) I Rådets konklusioner af 8. maj 2007 om nuklear sikkerhed og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald⁸ blev det fremhævet, at "nuklear sikkerhed er et nationalt ansvar, der forvaltes i EU-regi, hvor det er relevant. Beslutninger om sikkerhedsforanstaltninger og tilsyn med nukleare anlæg henhører fortsat udelukkende under operatørerne og de nationale myndigheder".
- (8) Efter Rådets opfordring til at nedsætte en EU-gruppe på højt plan som anført i ovennævnte konklusioner af 8. maj 2007 blev European Nuclear Safety Regulators Group (ENSREG) nedsat ved Kommissionens afgørelse 2007/530/Euratom af 17. juli 2007 om nedsættelse af en europæisk gruppe på højt plan om nuklear sikkerhed og affaldshåndtering⁹ for at bidrage til gennemførelsen af Fællesskabets mål på området nuklear sikkerhed.
- (9) Fukushima-atomkraftulykken i Japan i 2011 henledte på ny verdens opmærksomhed på de foranstaltninger, der er nødvendige for at minimere risikoen og sikre den højeste grad af nuklear sikkerhed. På grundlag af et mandat fra Det Europæiske Råd i marts 2011¹⁰ foretog Europa-Kommissionen sammen med ENSREG omfattende risiko- og sikkerhedsvurderinger af atomkraftværker ("stresstests") i hele EU. Resultaterne viste en række forbedringer, der kunne gennemføres i tilgangene til nuklear sikkerhed og industriens praksis i de deltagende lande¹¹.
- (10) Det Europæiske Råd bemyndigede endvidere Kommissionen til at gennemgå eksisterende retlige og reguleringsmæssige rammer for nukleare anlægs sikkerhed og foreslå de forbedringer, der måtte være nødvendige. Det Europæiske Råd understregede også, at de højeste standarder for nuklear sikkerhed skulle gennemføres og løbende forbedres i EU.
- (11) Kommissionen inkluderede de første synspunkter om potentielle områder, hvor lovgivningen kan forbedres, i sin meddelelse om en interimrapport om en samlet risiko- og sikkerhedsvurdering ("stresstest") af kernekraftværkerne i Den Europæiske Union¹² af 24. november 2011.

⁵ EFT L 318 af 11.12.1999, s. 20.

⁶ IAEA Safety Fundamentals: Fundamental safety principles, IAEA Safety Standard Series No SF-1 (2006).

⁷ EUT L 199 af 2.8.2011, s. 48.

⁸ Vedtaget af Coreper den 25. april 2007 (dok. ref. 8784/07) og Rådet (økonomi og finans) den 8. maj 2007.

⁹ EUT L 195 af 27.7.2007, s. 44.

¹⁰ Det Europæiske Råd, EUCO 10/1/11.

¹¹ ENSREG Peer review Report – Stress Tests performed on European nuclear power plants, 25. april 2012.

¹² KOM(2011) 784 endelig.

- (12) I overensstemmelse med sine generelle principper for høring og dialog gennemførte Kommissionen også en offentlig onlinehøring mellem december 2011 og februar 2012, hvor den indhentede synspunkter om områder, hvor Fællesskabets rammer for nuklear sikkerhed kan styrkes.
- (13) Kommissionen afdækkede en række områder til revision af det nuværende direktiv 2009/71/Euratom som anført i sin meddelelse af 4. oktober 2012: Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om den omfattende risiko- og sikkerhedsvurdering ("stresstest") af nukleare anlæg i Den Europæiske Union og dermed forbundne aktiviteter¹³.
- (14) Ved kortlægningen af de relevante områder, der kan forbedres, tog Kommissionen hensyn til de tekniske fremskridt, der er sket på europæisk og internationalt plan, erfaringer og resultater af stresstestene, resultater fra forskellige rapporter om Fukushima-atomkraftulykken, synspunkter fremkommet under den offentlige høring om områder, hvor Fællesskabets lovgivning kan styrkes, synspunkter fra forskellige interessenter, bl.a. nationale kompetente tilsynsmyndigheder, industrien og civilsamfundet, samt resultaterne af den foreløbige vurdering af medlemsstaternes gennemførelsesforanstaltninger.
- (15) En stærk og uafhængig kompetent tilsynsmyndighed er en grundlæggende betingelse for EU-lovgivningen om nuklear sikkerhed. Myndighedens uafhængighed og dens upartiske og gennemsigtige udøvelse af sine beføjelser er afgørende betingelser for en høj grad af nuklear sikkerhed. Tilsynsmyndighedens objektive afgørelser og håndhævelsesforanstaltninger bør træffes uden uretmæssig påvirkning udefra, der kan kompromittere sikkerheden såsom pres på grund af ændrede politiske, økonomiske eller samfundsmæssige omstændigheder eller pres fra statslige organer eller andre offentlige eller private enheder. De negative følger af manglende uafhængighed var tydelige i Fukushima-ulykken. Bestemmelserne i direktiv 2009/71/Euratom om funktionel adskillelse af kompetente tilsynsmyndigheder bør styrkes for at sikre tilsynsmyndighedernes faktiske uafhængighed og garantere, at de har tilstrækkelige ressourcer og kompetencer til at kunne udøve det ansvar, de har fået tildelt, forsvarligt. Især bør tilsynsmyndigheden have tilstrækkelige juridiske beføjelser, tilstrækkeligt personale og tilstrækkelige finansielle ressourcer til en forsvarlig opfyldelse af de tildelte ansvarsopgaver. De øgede krav, der har til formål at sikre uafhængigheden i udførelsen af de tilsynsmæssige opgaver, bør dog ikke forhindre et tæt samarbejde med andre relevante nationale myndigheder, hvis det er hensigtsmæssigt, eller gribe ind i generelle politiske retningslinjer udstedt af regeringen, som ikke vedrører tilsynsbeføjelser eller -opgaver.
- (16) Uafhængigheden af tilsynsmyndighedens beslutningstagning afhænger yderligere af dens medarbejders kompetence. Derfor bør tilsynsmyndigheden beskæftige medarbejdere med de nødvendige kvalifikationer og den nødvendige erfaring og ekspertise for at kunne varetage sine funktioner og ansvarsopgaver. På baggrund af den nukleare industris specialiserede karakter og den begrænsede tilgængelighed af personer med den nødvendige ekspertise og kompetence, hvilket kan føre til mulig rotation af personer med ledelsesansvar mellem den nukleare industri og tilsynsmyndighederne, bør der lægges særlig vægt på at undgå interessekonflikter. Endvidere bør der etableres ordninger for at sikre, at der ikke er interessekonflikter for de organisationer, som leverer rådgivning eller tjenesteydelser til tilsynsorganet.

¹³ KOM(2012) 571 endelig.

- (17) Når der iværksættes infrastrukturprojekter, der kan påvirke nukleare anlægs nukleare sikkerhed, bør der være indført passende nationale ordninger for høring af nationale tilsynsmyndigheder og offentligheden, og der bør i fuldt omfang tages hensyn til deres meninger.
- (18) Direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet¹⁴ er relevant for nukleare anlæg. Det fastsættes i dette direktiv, at medlemsstaterne – inden de giver tilladelse til et projekt – sikrer, at projekter, som kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering, undergives en vurdering af denne indvirkning på miljøet. I den forbindelse er det et værktøj til at sikre, at miljømæssige overvejelser integreres i godkendelsesprocessen for nukleare anlæg.
- (19) En vurdering i henhold til dette direktiv sker med forbehold af enhver relevant miljøvurdering.
- (20) Hvis kravet om vurderinger af indvirkninger på miljøet for nukleare anlæg hidrører både fra dette direktiv og fra anden EU-lovgivning, kan medlemsstaterne iværksætte samordnede eller fælles procedurer, der opfylder kravene i den pågældende EU-lovgivning.
- (21) Følgerne af en nuklear ulykke kan gå ud over de nationale grænser, og derfor skal tæt samarbejde, samordning og informationsudveksling fremmes mellem tilsynsmyndigheder i nabolande eller lande i den samme region, uanset om de driver nukleare anlæg eller ej. I den forbindelse bør medlemsstaterne sikre, at der er etableret hensigtsmæssige ordninger til at lette et sådant samarbejde om nukleare sikkerhedsspørgsmål med grænseoverskridende virkninger, også med tredjelande. Der bør tilstræbes et samspil med EU-civilbeskyttelsesordningen¹⁵, der danner en EU-ramme for samarbejde mellem medlemsstaterne på civilbeskyttelsesområdet med henblik på at gøre forebyggelsen, beredskabet og indsatsen i tilfælde af naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer mere effektiv.
- (22) For at sikre, at de rette kvalifikationer erhverves, og at tilstrækkelige kompetenceniveauer nås og opretholdes, bør alle parter sørge for, at alle medarbejdere (også underleverandører), der har ansvar for nukleare anlægs nukleare sikkerhed og for nødberedskab og indsatsforanstaltninger på de enkelte anlæg, indgår i en løbende uddannelsesproces. Det kan ske ved at sørge for uddannelsesprogrammer og uddannelsesplaner, procedurer for periodisk evaluering og opdatering af uddannelsesprogrammer samt tilstrækkelige bevillinger på budgettet til uddannelse.
- (23) En anden vigtig erfaring fra Fukushima-atomkraftulykken er betydningen af at styrke åbenheden om nukleare sikkerhedsspørgsmål. Åbenhed er også et vigtigt middel til at fremme uafhængighed i beslutningstagningen på tilsynsområdet. Derfor bør de nuværende bestemmelser i direktiv 2009/71/Euratom om, hvilke oplysninger der skal stilles til rådighed for offentligheden, være mere specifikke med hensyn til, hvilken type information der som minimum skal stilles til rådighed af den kompetente tilsynsførende myndighed og af tilladelsesindehaveren og inden for hvilke tidsrammer. Med det formål bør f.eks. typen af oplysninger, der som minimum skal stilles til rådighed af den kompetente tilsynsmyndighed og af tilladelsesindehaveren som led i deres bredere åbenhedsstrategier, identificeres. Oplysningerne bør videregives i tide,

¹⁴ EUT L 26, af 28.1.2012, s. 1 – kodificeret udgave af direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, med ændringer.

¹⁵ Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om en EU-civilbeskyttelsesordning (KOM/2011/934 endelig).

især i tilfælde af unormale begivenheder og ulykker. Resultater af periodiske sikkerhedsvurderinger og internationale peerevalueringer bør også offentliggøres.

- (24) Kravene i dette direktiv om gennemsigtighed supplerer dem i den gældende Euratom-lovgivning. Rådets beslutning 87/600/Euratom af 14. december 1987 om en fællesskabsordning for hurtig udveksling af information i tilfælde af strålingsfare¹⁶ pålægger medlemsstaterne at underrette Kommissionen og andre medlemsstater i tilfælde af strålingsfare på deres område, mens Rådets direktiv 89/618/Euratom af 27. november 1989¹⁷ omfatter krav til medlemsstaterne om oplysning af befolkningen om, hvorledes den skal forholde sig, samt om sundhedsmæssige foranstaltninger i tilfælde af strålingsfare og sørge for forudgående og løbende information til den befolkning, som kan tænkes at blive berørt i tilfælde af strålingsfare. Ud over de oplysninger, der skal stilles til rådighed ved en sådan begivenhed, skal medlemsstaterne i henhold til dette direktiv sørge for tilstrækkelige gennemsigtighedsbestemmelser med omgående og regelmæssigt opdateret videregivelse af oplysninger for at sikre, at arbejdstagere og befolkning holdes informeret om alle begivenheder, der vedrører nuklear sikkerhed, herunder unormale begivenheder og ulykker. Desuden skal offentligheden have lejlighed til reelt at deltage i godkendelsesprocessen for nukleare anlæg, og den kompetente tilsynsmyndighed skal stille alle sikkerhedsrelaterede oplysninger til rådighed uafhængigt og uden at skulle indhente forudgående samtykke fra andre offentlige eller private enheder.
- (25) Med direktiv 2009/71/Euratom indføres juridisk bindende EU-rammebestemmelser for et lovgivningsmæssigt, administrativt og organisatorisk nukleart sikkerhedssystem. De indeholder ikke specifikke krav til nukleare anlæg. I lyset af de tekniske fremskridt, der er gjort af IAEA og De Vesteuropæiske Nukleare Tilsynsmyndigheders Sammenslutning (WENRA) og andre kilder til ekspertise, bl.a. erfaringer fra stresstestene og undersøgelserne af Fukushima-atomkraftulykken, bør direktiv 2009/71/Euratom ændres, så det omfatter Fællesskabets mål for nuklear sikkerhed, der dækker alle faser i de nukleare anlægs livscyklus (placering, design, opførelse, ibrugtagning, drift og afvikling).
- (26) Med risikovægtede metoder undersøges sandsynligheden for hver begivenhed i en begivenhedssekvens, der kan tænkes at føre eller bidrage til en ulykke, samt de mulige konsekvenser heraf. Svarene kan bruges til at give indsigt i styrker og svagheder ved et nukleart anlægs design og drift og kan således være vejledende for, hvilke krav der skal stilles, og henlede tilsynsmyndighedernes opmærksomhed på områder, hvor der kan opnås størst gevinst for sikkerheden i et nukleart anlæg. Efter at have investeret betydelige ressourcer over de seneste tiår i udvikling af probabilistiske sikkerhedsvurderinger for nukleare anlæg, især atomkraftværker og forskningsreaktorer, er tilladelsesindehavere og kompetente tilsynsmyndigheder over hele verden nu i stand til at bruge den opnåede indsigt til at øge nukleare anlægs sikkerhed på et risikovægtet grundlag og samtidig drive dem på den mest effektive måde.
- (27) Ældningen af sikkerhedsrelaterede strukturer, systemer og komponenter i et nukleart anlæg og navnlig skørhed i komponenter, der er vanskelige at udskifte i praksis, såsom reaktortryktanke, sætter en naturlig grænse for, hvor længe en fortsat drift er acceptabel. Ud fra både en sikkerhedsmæssig og en økonomisk synsvinkel er grænsen

¹⁶ EFT L 371 af 30.12.1987, s. 76.

¹⁷ EFT L 357 af 7.12.1989, s. 31.

for funktionslevetiden typisk 40 år efter indledningen af kommerciel drift, og derfor bør medlemsstaterne sikre, at en mulig levetidsforlængelse for eksisterende atomkraftværker ikke udsætter arbejdstagerne og offentligheden for yderligere risici. Derfor bør direktiv 2009/71/Euratom ændres, så det omfatter nye sikkerhedsmål i EU, der skal overholdes af tilsynsmyndigheder og tilladelsesindehavere i tilfælde af en forlængelse af eksisterende atomkraftværkers levetid.

- (28) For nye reaktordesign er der en klar forventning om, at der i det originale design indtænkes det, der for tidligere generationer af reaktorer lå ud over designet. Design-udvidelsesbetingelser er ulykkesbetingelser, der ikke tages i betragtning ved designbasisulykker, men indtænkes, når anlægget designes i overensstemmelse med en metode for bedste skøn, og hvor udslip af radioaktivt materiale holdes inden for acceptable grænser. Design-udvidelsesbetingelser kan omfatte alvorlige ulykkesbetingelser.
- (29) Anvendelsen af begrebet dybdeforsvar i organisatoriske, adfærdsmæssige eller designrelaterede aktiviteter i forbindelse med et nukleart anlæg sikrer, at sikkerhedsaktiviteter er genstand for uafhængige lag af bestemmelser, således at en fejl – hvis den skulle opstå – ville blive opdaget og afhjulpet ved passende foranstaltninger. Hvert af de forskellige lags uafhængige effektivitet er et afgørende element i dybdeforsvaret for at forebygge ulykker og afbøde konsekvenserne, hvis de alligevel sker.
- (30) Efter atomkraftulykkerne på Tremileøen og i Tjernobyl satte Fukushima-atomkraftulykken endnu engang fokus på indeslutningsfunktionens kritiske betydning, idet det er den sidste barriere til at beskytte mennesker og miljø mod radioaktive udslip som følge af en ulykke. Derfor skal ansøgeren om en tilladelse til at opføre en ny kraft- eller forskningsreaktor påvise, at designet praktisk holder virkningerne af en beskadigelse af reaktorkernen inden for indeslutningen, dvs. den pågældende skal bevise, at et radioaktivt udslip uden for indeslutningen er fysisk umuligt, eller at det med en høj grad af konfidens kan anses for ekstremt usandsynligt, at et sådant udslip kan forekomme.
- (31) Direktiv 2009/71/Euratom omfatter ikke foranstaltninger vedrørende nødberedskabs- og indsatsforanstaltninger på de enkelte anlæg, der – som Fukushima-atomkraftulykken fremhævede – er afgørende for at afbøde konsekvenserne af en atomkraftulykke. Rådets direktiv 96/29/Euratom fastsætter, at det i tilfælde af strålerelaterede nødsituationer er nødvendigt at tilrettelægge en passende intervention for at stoppe eller reducere emissionen af radionuklider og vurdere og registrere følgerne af nødsituationen og af interventionens effektivitet. Der bør også være etableret foranstaltninger til beskyttelse og overvågning af miljøet og befolkningen. Der er dog behov for mere specifikke bestemmelser om nødberedskabs- og indsatsforanstaltninger på det enkelte anlæg for at vurdere situationer, der kunne kræve beskyttelsesforanstaltninger på anlægget, for at have en organisatorisk struktur og koordinering mellem indsatsorganer og for sikre, at der er tilstrækkelige ressourcer til rådighed til at anvende de rette beskyttelsesforanstaltninger, også i ekstreme tilfælde.
- (32) Stresstestene viste, at styrkede samarbejds- og samordningsmekanismer mellem alle parter, der har ansvar for nuklear sikkerhed, spiller en central rolle. Peerevalueringer har vist sig at være et godt middel til at opbygge tillid med det formål at udvikle og udveksle erfaringer og sikre en fælles anvendelse af høje nukleare sikkerhedsstandarder. Anvendelsesområdet for bestemmelserne i direktiv

2009/71/Euratom er imidlertid kun begrænset til selvvurderinger og internationale peerevalueringer af medlemsstaternes lovgivningsmæssige, tilsynsmæssige og organisatoriske infrastruktur, og direktivet bør derfor udvides til også at inkludere peerevalueringer af nukleare anlæg.

- (33) Dette direktiv indfører nye bestemmelser om selvvurderinger og peerevalueringer af nukleare anlæg baseret på udvalgte nukleare sikkerhedstemaer, der dækker hele deres livscyklus. På internationalt plan er der allerede bekræftede erfaringer med gennemførelse af sådanne peerevalueringer på atomkraftværker. På EU-niveau viser erfaringerne fra stresstestene værdien af en samordnet vurdering og evaluering af sikkerheden af EU's atomkraftværker. En lignende mekanisme baseret på samarbejde mellem medlemsstaternes tilsynsmyndigheder og Kommissionen bør anvendes her. Derfor kunne kompetente tilsynsmyndigheder, der foretager koordinering i forbindelse med ekspertgrupper som ENSREG, bidrage med deres ekspertise til at identificere relevante sikkerhedstemaer og udføre disse peerevalueringer. Skulle medlemmerne undlade i fællesskab at udvælge mindst ét tema, bør Kommissionen vælge et eller flere temaer, der skal gøres til genstand for peerevalueringer. Deltagelse af andre interessenter såsom tekniske støtteorganisationer, internationale observatører eller ngo'er kunne øge værdien af peerevalueringerne.
- (34) Med henblik på at sikre peerevalueringernes strenghed og objektivitet bør medlemsstaterne sørge for adgang til alle nødvendige oplysninger med forbehold for de nødvendige sikkerhedsgodkendelsesprocedurer for de berørte medarbejdere og det berørte nukleare anlæg.
- (35) Der bør oprettes en passende opfølgingsmekanisme for at sikre, at resultatet af disse peerevalueringer bliver gennemført korrekt. Peerevalueringer bør bidrage til at forbedre individuelle nukleare anlægs sikkerhed samt til at formulere almene tekniske sikkerhedshenstillinger og -retningslinjer, der er gyldige i hele EU.
- (36) Såfremt Kommissionen afdækker væsentlige afvigelser eller forsinkelser med gennemførelsen af de tekniske anbefalinger fra peerevalueringen, bør Kommissionen opfordre de kompetente tilsynsmyndigheder i ikkeberørte medlemsstater til at tilrettelægge og foretage et tilsynsbesøg for at få et fuldstændigt billede af situationen og informere den berørte medlemsstat om mulige foranstaltninger til at afhjælpe evt. afdækkede mangler.
- (37) Dette direktivs bestemmelser om peerevalueringssystemet berører ikke bestemmelserne om anvendelse af traktatbrudsproceduren i tilfælde, hvor en medlemsstat ikke har overholdt en forpligtelse, der påhviler den i henhold til traktaterne, jf. artikel 258, 259 og 260 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).
- (38) Hyppigheden af peerevalueringerne og rapporteringen i henhold til dette direktiv bør tilpasses evaluerings- og rapporteringsprocesserne i medfør af konventionen om nuklear sikkerhed.
- (39) I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet afhænger anvendelsen af bestemmelserne i kapitel 2, afsnit 2 "Specifikke forpligtelser", i dette direktiv af typen af nukleare anlæg på en medlemsstats område. Når medlemsstaterne gennemfører disse bestemmelser i national ret, bør de derfor tage hensyn til risiciene fra de særlige typer nukleare anlæg, som de planlægger eller driver. Især vil proportionalitetsprincippet vedrøre de medlemsstater, der kun har et lille lager af nukleare og radioaktive materialer, f.eks. i forbindelse med driften af mindre

forskningsreaktoranlæg, som i tilfælde af en alvorlig ulykke ikke ville have konsekvenser, der kan sammenlignes med dem, der skabes af atomkraftværker.

- (40) Bestemmelserne i dette direktiv, som hænger uløseligt sammen med eksistensen af nukleare anlæg, nemlig dem, der vedrører tilladelsesindehaverens forpligtelser, de nye specifikke krav til nukleare anlæg og bestemmelserne om nødberedskabs- og indsatsforanstaltninger på det enkelte anlæg, finder ikke anvendelse i medlemsstater uden nukleare anlæg, jf. definitionen i dette direktiv. De pågældende medlemsstater behøver ikke gennemføre og implementere kravet om at pålægge dem, der ikke overholder dette direktiv, en straf. De øvrige bestemmelser i direktivet gennemføres og implementeres forholdsmæssigt i overensstemmelse med nationale omstændigheder og under hensyntagen til, at de pågældende medlemsstater ikke har nukleare anlæg, samtidig med at det sikres, at regeringen eller de kompetente myndigheder tillægger nuklear sikkerhed passende opmærksomhed.
- (41) Ifølge direktiv 2009/71/Euratom skal medlemsstaterne indføre og opretholde passende lovgivningsmæssige, tilsynsmæssige og organisatoriske rammebestemmelser ("nationale rammebestemmelser") for nukleare anlægs nukleare sikkerhed. Fastlæggelsen af, hvordan de nationale rammebestemmelser vedtages, og via hvilket instrument de anvendes, hører ind under medlemsstaternes kompetence.
- (42) I den fælles politiske erklæring om forklarende dokumenter af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen har medlemsstaterne forpligtet sig til i begrundede tilfælde at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. Lovgiver finder fremsendelse af sådanne dokumenter velbegrunderet i forbindelse med dette direktiv.
- (43) Direktiv 2009/71/Euratom bør derfor ændres i overensstemmelse hermed —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

I direktiv 2009/71/Euratom foretages følgende ændringer:

- 1) Titlen på kapitel 1 affattes således:
"FORMÅL, ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER".
- 2) I artikel 1 indsættes som litra c):
"c) at sikre, at medlemsstaterne indfører passende nationale ordninger, således at nukleare anlæg designes, placeres, opføres, ibrugtages, drives og afvikles på en sådan måde, at uautoriserede radioaktive udslip undgås."
- 3) Artikel 2 ændres således:
 - a) stk. 1 ændres til følgende:
"1. Dette direktiv finder anvendelse på ethvert civilt nukleart anlæg, der kræver en tilladelse som defineret i artikel 3, nr. 4, på alle de stadier, der er omfattet af denne tilladelse.
 - b) stk. 3 affattes således:
"3. Dette direktiv supplerer de grundlæggende normer, der er omhandlet i traktatens artikel 30, med hensyn til nukleare anlægs nukleare sikkerhed og berører ikke eksisterende fællesskabslovgivning om beskyttelse af befolkningens og

arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling, og især direktiv 96/29/Euratom."

4) I artikel 3 indsættes som stk. 6-17:

"6. "dybdeforsvar": en hierarkisk etablering af forskellige niveauer af diverse former for udstyr og procedurer for at forebygge, at driftsforstyrrelser eskalerer, og opretholde effektiviteten af fysiske barrierer mellem en strålingskilde eller radioaktivt materiale og arbejdstagerne, offentligheden eller luft, vand og jord i driftssituationer og for nogle barrierer i tilfælde af ulykker

7. "unormal begivenhed": enhver utilsigtet hændelse, hvis konsekvenser eller potentielle konsekvenser ikke er ubetydelige med hensyn til beskyttelse eller nuklear sikkerhed

8. "ulykke": uforudset begivenhed, bl.a. driftsfejl, udstyrssvigt og andre uheld, hvis konsekvenser eller potentielle konsekvenser ikke er ubetydelige med hensyn til beskyttelse eller nuklear sikkerhed

9. "tidlige udslip": situationer, der kræver nødforanstaltninger uden for anlægget, som der ikke er tilstrækkelig tid til at gennemføre

10. "store udslip": situationer, der kræver beskyttelsesforanstaltninger for offentligheden, som ikke kan begrænses i område eller tid

11. "i praksis udelukker": det er fysisk umuligt eller kan med en høj grad af konfidens anses for ekstremt usandsynligt, at en situation opstår

12. "med rimelighed kan lade sig gøre": ud over at opfylde kravene til god teknisk praksis bør der tilstræbes yderligere sikkerheds- eller risikobegrænsende foranstaltninger med henblik på design, ibrugtagning, drift og afvikling af et nukleart anlæg, og disse foranstaltninger bør gennemføres, medmindre det kan påvises, at de står i klart misforhold til den sikkerhedsgevinst, de skulle give

13. "designbasis": den række af betingelser og begivenheder, der eksplicit tages i betragtning ved designet af et anlæg ifølge de opstillede kriterier, og som anlægget i kraft af den planlagte drift af sikkerhedssystemer kan modstå uden at overskride de tilladte grænser

14. "designbasisulykke": en ulykke, et anlæg er designet til at modstå ifølge de opstillede kriterier, og hvor skaden på brændstof og udslippet af radioaktivt materiale holdes inden for de tilladte grænser

15. "designbasisoverskridende ulykke": en ulykke, der er tænkelig, men som der ikke fuldt ud blev taget højde for ved designet, da den blev anset for at være for usandsynlig

16. "designudvidelsesanalyse": en række betingelser for udvidelse af designet baseret på et velbegrundet teknisk skøn, deterministiske vurderinger og probabilistiske vurderinger med det formål yderligere at forbedre atomkraftværkets sikkerhed ved at øge værkets kapacitet til uden uacceptable strålingsmæssige følger at modstå ulykker, som enten er alvorligere end designbasisulykker eller involverer yderligere fejl. Disse designudvidelsesforudsætninger anvendes til at identificere de supplerende ulykkescenarier, der skal tages højde for i designet, og til at planlægge praktisk gennemførlige bestemmelser med henblik på at forebygge sådanne ulykker eller afbøde konsekvenserne heraf, hvis de alligevel opstår

17. "periodisk sikkerhedsvurdering": en gentagen systematisk vurdering af et eksisterende anlægs sikkerhed, der foretages med regelmæssige mellemrum, for at takle de kumulative virkninger af ældning, ændringer, driftserfaringer, teknisk udvikling og placeringsaspekter, og som har til formål at sikre en høj grad af sikkerhed i hele anlæggets levetid."

5) I kapitel 2 indsættes følgende overskrift efter overskriften "**FORPLIGTELSE**":

"AFSNIT 1

Generelle forpligtelser".

6) Artikel 4, stk. 1, ændres således:

a) den indledende del affattes således:

"1. Medlemsstaterne indfører og opretholder passende lovgivningsmæssige, tilsynsmæssige og organisatoriske rammebestemmelser (i det følgende benævnt de "nationale rammebestemmelser") for nukleare anlægs nukleare sikkerhed, der fordeler ansvarsområder og sikrer koordinering mellem de relevante statslige myndigheder. De nationale rammebestemmelser fastsætter navnlig bestemmelser om:"

b) litra a) affattes således:

"a) nationale nukleare sikkerhedsordninger, der dækker alle faser i nukleare anlægs livscyklus, jf. artikel 3, stk. 4"

c) litra b) affattes således:

"b) et system for udstedelse af tilladelser og forbud mod at drive nukleare anlæg uden tilladelse"

d) litra c) affattes således:

"c) et system for tilsyn med nuklear sikkerhed".

7) Artikel 5, stk. 2 og 3, affattes således:

"2. Medlemsstaterne garanterer, at den kompetente tilsynsmyndighed reelt er uafhængig af uretmæssig påvirkning, når den træffer sine beslutninger, især når den udfører sine tilsynsopgaver, jf. stk. 3, idet det sikres, at sikkerhed ikke er underordnet politiske, økonomiske eller samfundsmæssige interesser. Med henblik herpå sørger medlemsstaterne for, at den kompetente tilsynsmyndighed i henhold til de nationale rammebestemmelser:

a) er funktionelt adskilt fra alle andre offentlige eller private enheder, der arbejder med fremme eller anvendelse af nuklear energi eller elektricitetsproduktion

b) ikke søger eller tager imod instruktioner fra andre offentlige eller private enheder, der arbejder med fremme eller anvendelse af nuklear energi eller elektricitetsproduktion, under udøvelsen af sine tilsynsopgaver

c) træffer tilsynsbeslutninger, der er baseret på objektive og kontrollerbare sikkerhedsrelaterede kriterier

d) har sine egne tilstrækkelige budgetbevillinger med autonomi i forbindelse med gennemførelsen af det tildelte budget. Finansieringsmekanismen og budgetbevillingsprocessen skal være klart fastlagt i de nationale rammebestemmelser

e) har et passende antal ansatte med de nødvendige kvalifikationer og den nødvendige erfaring og ekspertise

f) fastsætter procedurer og kriterier for ansættelse og afskedigelse af medarbejdere og for forebyggelse og løsning af eventuelle interessekonflikter

g) leverer sikkerhedsinformation, der ikke er underlagt andre offentlige eller private enheders kontrol eller godkendelse, jf. dog artikel 8, stk. 2.

3. Medlemsstaterne sikrer, at den kompetente tilsynsmyndighed tildeles de juridiske beføjelser, der er nødvendige for, at den kan varetage sine forpligtelser i forbindelse med de i artikel 4, stk. 1, omhandlede nationale rammebestemmelser med passende prioritering af sikkerheden. Med henblik herpå sikrer medlemsstaterne, at de nationale rammebestemmelser fastsætter følgende hovedopgaver vedrørende tilsyn:

a) at definere nationale krav til nuklear sikkerhed

b) at kræve, at tilladelsesindehaveren overholder de nationale nukleare sikkerhedskrav og betingelserne i den pågældende tilladelse

c) at kræve bevis for, at disse krav og betingelser overholdes, herunder kravene i artikel 6, stk. 2-5, og artikel 8a til 8d

d) at verificere overholdelsen gennem tilsynsmæssige vurderinger og inspektioner, og

e) at udføre håndhævelsesforanstaltninger, herunder suspension af driften af et nukleart anlæg i overensstemmelse med betingelserne i de i artikel 4, stk. 1, nævnte nationale rammebestemmelser."

8) Artikel 6 ændres således:

a) stk. 1 affattes således:

"1. Medlemsstaterne sikrer, at det i henhold til de nationale rammebestemmelser er tilladelsesindehaveren, der har det primære ansvar for et nukleart anlægs nukleare sikkerhed. Dette ansvar kan ikke overdrages."

b) stk. 2, affattes således:

"2. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehaverne under tilsyn fra den kompetente tilsynsmyndighed regelmæssigt vurderer, verificerer og løbende forbedrer, så vidt det med rimelighed kan lade sig gøre, den nukleare sikkerhed på deres nukleare anlæg på en systematisk og kontrollerbar måde."

c) stk. 3 affattes således:

"3. De vurderinger, som er omhandlet i stk. 2, skal omfatte verifikation af, at der på grundlag af en omfattende sikkerhedsvurdering findes foranstaltninger til forebyggelse af ulykker og afbødning af følgerne af ulykker, herunder verifikation af tilstrækkeligheden af dybdeforsvarsbestemmelserne og tilladelsesindehavernes organisatoriske beskyttelsesforanstaltninger, som sikrer, at arbejdstagerne og befolkningen ikke bliver signifikant berørt af ioniserende stråling, medmindre de pågældende foranstaltninger slår fejl."

d) stk. 4 affattes således:

"4. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehavere opstiller og indfører forvaltningssystemer, som på passende måde prioriterer nuklear sikkerhed og regelmæssigt verificeres af den kompetente tilsynsmyndighed."

e) som stk. 4a indsættes:

"4a. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at ansøgeren ved ansøgning om en tilladelse fremlægger detaljeret dokumentation for sikkerheden. Dokumentationens omfang og detaljeringsgrad skal stå i forhold til farens potentielle omfang og karakter. Dokumentationen skal kontrolleres og vurderes af den kompetente tilsynsmyndighed i overensstemmelse med klart fastlagte procedurer."

f) stk. 5 affattes således:

"5. Medlemsstaterne sikrer, at de gældende nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehavere sørger for og opretholder passende økonomiske og menneskelige ressourcer med de rette kvalifikationer og færdigheder og den rette ekspertise til at varetage deres forpligtelser med hensyn til et nukleart anlægs nukleare sikkerhed, jf. denne artikels stk. 1-4a og artikel 8a til 8d i dette direktiv. Disse forpligtelser gælder også underleverandører."

9) Artikel 7 og 8 affattes således:

"Artikel 7

Ekspertise og kvalifikationer i forbindelse med nuklear sikkerhed

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at alle parter indfører ordninger for uddannelse og øvelsesaktiviteter for deres personale med ansvar for nukleare anlægs nukleare sikkerhed og nødberedskabs- og indsatsforanstaltninger på de enkelte anlæg, for at opbygge, opretholde og videreudvikle opdaterede og gensidigt anerkendte kvalifikationer og ekspertise i forbindelse med nuklear sikkerhed.

Artikel 8

Gennemsigtighed

1. Medlemsstaterne sikrer, at opdaterede og rettidige oplysninger vedrørende nukleare anlægs nukleare sikkerhed og dermed forbundne risici stilles til rådighed for arbejdstagerne og befolkningen med særligt henblik på dem, der bor i nærheden af et nukleart anlæg.

Forpligtelsen i første afsnit omfatter sikring af, at den kompetente tilsynsmyndighed og tilladelsesindehaverne inden for deres ansvarsområder udvikler, offentliggør og gennemfører en gennemsigtighedsstrategi, der bl.a. dækker information om nukleare anlægs normale driftsbetingelser, ikkeobligatoriske høringsaktiviteter med arbejdstagerne og befolkningen samt kommunikation i tilfælde af unormale begivenheder og ulykker.

2. Oplysninger skal stilles til rådighed for offentligheden i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning og national lovgivning og internationale forpligtelser, forudsat at dette ikke bringer andre overordnede interesser i fare, herunder bl.a. sikkerhed, der er anerkendt i national lovgivning eller internationale forpligtelser.

3. Medlemsstaterne sikrer, at offentligheden tidligt og effektivt får mulighed for at deltage i godkendelsesprocessen vedrørende nukleare anlæg i overensstemmelse med relevant EU-lovgivning, national lovgivning og internationale forpligtelser."

10) Følgende Afsnit 2 indsættes efter artikel 8:

"AFSNIT 2

Særlige forpligtelser

Artikel 8a

Sikkerhedsmål for nukleare anlæg

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at nukleare anlæg designes, placeres, opføres, ibrugtages, drives og afvikles med det mål at undgå potentielle radioaktive udslip ved:

- a) i praksis at udelukke forekomsten af alle ulykkessekvenser, der ville føre til tidlige eller store udslip
- b) for ulykker, der ikke i praksis er blevet udelukket, at gennemføre designforanstaltninger, således at der kun er behov for begrænsede beskyttelsesforanstaltninger for offentligheden i område og tid, og der er tilstrækkelig tid til rådighed til at gennemføre de pågældende foranstaltninger, og hyppigheden af sådanne ulykker minimeres.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at målet, jf. stk. 1, gælder for eksisterende nukleare anlæg i et omfang, der med rimelighed kan lade sig gøre.

Artikel 8b

Opfyldelse af sikkerhedsmål for nukleare anlæg

Med henblik på at nå sikkerhedsmålet, jf. artikel 8a, sikrer medlemsstaterne, at de nationale rammebestemmelser kræver, at nukleare anlæg:

- a) placeres under behørig hensyntagen til, at eksterne naturbetingede og menneskeskabte farer undgås, hvor det er muligt, og følgerne heraf minimeres
- b) designes, opføres, ibrugtages, drives og afvikles på grundlag af dybdeforsvarsprincippet, således at:
 - i) strålingsdoser for arbejdstagerne og befolkningen ikke overstiger de foreskrevne grænser og holdes så lavt, som det med rimelighed kan lade sig gøre
 - ii) forekomsten af unormale begivenheder minimeres
 - iii) potentialet for eskalering til ulykkessituationer mindskes ved at styrke de nukleare anlægs evne til effektivt at håndtere og kontrollere unormale begivenheder
 - iv) skadelige følger af unormale begivenheder og designbasisulykker – hvis de skulle opstå – afbødes for at sikre, at de ikke fremkalder strålevirkninger eller kun mindre strålevirkninger uden for anlægget
 - v) eksterne naturbetingede og menneskeskabte farer undgås, hvor det er muligt, og virkningerne heraf minimeres.

Artikel 8c

Metodologi for placering, design, opførelse, ibrugtagning, drift og afvikling af nukleare anlæg

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehaveren under tilsyn af den kompetente tilsynsmyndighed:

- a) regelmæssigt evaluerer et nukleart anlægs strålevirkning på arbejdstagerne, befolkningen og luft vand og jord, både under normal drift og under drifts- og ulykkesbetingelser
- b) definerer, dokumenterer og jævnligt – mindst hvert tiende år – vurderer designbasis for nukleare anlæg gennem en periodisk sikkerhedsvurdering og supplerer det med en design-udvidelsesanalyse for at sikre, at alle praktisk mulige forbedringsforanstaltninger gennemføres
- c) sikrer, at design-udvidelsesanalysen dækker alle ulykker, begivenheder og kombinationer af begivenheder, herunder interne og eksterne naturbetingede eller menneskeskabte farer og alvorlige ulykker, der fører til betingelser, som ikke er omfattet af designbasisulykker
- d) opstiller og gennemfører strategier til at afbøde både designbasisulykker og designbasisoverskridende ulykker
- e) gennemfører retningslinjerne for håndtering af alvorlige ulykker (SAMG) for alle atomkraftværker og eventuelt andre nukleare anlæg, som dækker alle driftsbetingelser, ulykker i bassinerne til brugt brændsel og længerevarende begivenheder
- f) udfører en specifik sikkerhedsvurdering for nukleare anlæg, som den kompetente tilsynsmyndighed anser for at være tæt på grænsen af deres den oprindeligt fastsatte driftslevetid, og som der anmodes om en levetidsforlængelse for.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at bevillingen eller vurderingen af en tilladelse til at opføre og/eller drive et nukleart anlæg er baseret på en passende placerings- og anlægsspecifik sikkerhedsvurdering.

3. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at den kompetente tilsynsmyndighed – for atomkraftværker og eventuelt forskningsreaktoranlæg, som der søges byggetilladelse til første gang – forpligter ansøgeren til at påvise, at designet i praksis begrænser virkningerne af en beskadigelse af reaktorkernen til indeslutningen.

Artikel 8d

Nødbereidskabs- og indsatsforanstaltninger på det enkelte anlæg

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale rammebestemmelser kræver, at tilladelsesindehaveren under tilsyn af den kompetente tilsynsmyndighed:

- a) udarbejder og jævnligt opdaterer en beredskabsplan for anlægget, der:
 - i) er baseret på en vurdering af begivenheder og situationer, der kan kræve beskyttelsesforanstaltninger på anlægget eller udenfor
 - ii) koordineres med alle øvrige involverede organer og skal trække på erfaringer fra alvorlige begivenheder, såfremt de måtte opstå
 - iii) navnlig vedrører begivenheder, der kunne påvirke mange af et nukleart anlægs enheder

- b) opretter den nødvendige organisatoriske struktur for klar ansvarsfordeling og sikrer, at de nødvendige ressourcer og aktiver er til rådighed
- c) indfører ordninger for koordinering af aktiviteter på anlægget og samarbejde med myndigheder og organer, der er ansvarlige for katastrofeberedskab i alle faser af en nødsituation, som jævnligt bør trænes
- d) sørger for beredskabsforanstaltninger for arbejdstagere på anlægget med hensyn til potentielle unormale begivenheder og ulykker
- e) sørger for ordninger for grænseoverskridende og internationalt samarbejde, herunder forud fastsatte ordninger for om nødvendigt at modtage ekstern bistand på anlægget
- f) indretter et katastrofeberedskabscenter på anlægget, der er tilstrækkeligt beskyttet mod naturbetingede farer og radioaktivitet til, at det er beboeligt
- g) træffer beskyttelsesforanstaltninger i tilfælde af en nødsituation med henblik på at afbøde eventuelle konsekvenser for menneskers sundhed og for luft, vand og jord."

11) Efter kapitel 2 indsættes som kapitel 2a:

"KAPITEL 2a

PEEREVALUERINGER OG RETNINGSLINJER

Artikel 8e

Peerevalueringer

1. Medlemsstaterne foranstalter mindst hvert tiende år periodiske selvevalueringer af deres nationale rammebestemmelser og kompetente tilsynsmyndigheder og indbyder til en international peerevaluering af relevante dele af deres nationale rammebestemmelser og kompetente tilsynsmyndigheder med det formål hele tiden at forbedre den nukleare sikkerhed. Resultaterne af alle peerevalueringer skal indberettes til medlemsstaterne og Kommissionen, når de foreligger.
2. Med støtte fra de kompetente tilsynsmyndigheder tilrettelægger medlemsstaterne periodisk og mindst hvert sjette år temabaserede peerevalueringer og aftaler en tidsramme og nærmere betingelser for gennemførelsen. Til det formål skal medlemsstaterne:
 - a) i fællesskab og i tæt samråd med Kommissionen udvælge et eller flere særlige temaer i forbindelse med nukleare anlægs nukleare sikkerhed. Skulle medlemsstaterne undlade i fællesskab at vælge mindst ét tema inden for den i dette stykke fastsatte tidsfrist, vælger Kommissionen de temaer, der skal gøres til genstand for peerevalueringer
 - b) på grundlag af disse temaer og i tæt samarbejde med tilladelsesindehavere foretage nationale vurderinger og offentliggøre resultaterne
 - c) i fællesskab definere en metodologi samt tilrettelægge og udføre en peerevaluering af resultaterne af de nationale vurderinger, jf. litra b), som Kommissionen inviteres til at deltage i
 - d) offentliggøre resultaterne af peerevalueringerne, jf. litra c).

3. Hver medlemsstat, der er omfattet af peerevalueringen, jf. stk. 2, tilrettelægger planlægningen og gennemførelsen på sit område af relevante tekniske anbefalinger som følge af peerevalueringsprocessen og underretter Kommissionen herom.

4. Såfremt Kommissionen afdækker væsentlige afvigelser eller forsinkelser i gennemførelsen af de tekniske anbefalinger fra peerevalueringen, inviterer Kommissionen de kompetente tilsynsmyndigheder i de ikkeberørte medlemsstater til at tilrettelægge og foretage et tilsynsbesøg for at få et fuldstændigt billede af situationen og informere den berørte medlemsstat om mulige foranstaltninger til at afhjælpe evt. afdækkede mangler.

5. I tilfælde af en ulykke, som fører til et tidligt eller stort udslip eller en unormal begivenhed, der fører til situationer, som ville kræve en katastrofeindsats uden for anlægget eller beskyttelsesforanstaltninger for offentligheden, inviterer den berørte medlemsstat inden seks måneder til en peerevaluering af det pågældende anlæg i overensstemmelse med stk. 2, som Kommissionen inviteres til at deltage i.

Artikel 8f

Retningslinjer for forbedring af den nukleare sikkerhed

På grundlag af resultaterne af de peerevalueringer, der er udført ifølge artikel 8e, stk. 2, og de deraf følgende tekniske anbefalinger udvikler og opstiller medlemsstaterne i overensstemmelse med principperne for gennemsigtighed og løbende forbedring af den nukleare sikkerhed og med støtte fra de kompetente tilsynsmyndigheder i fællesskab retningslinjer for de specifikke temaer, jf. artikel 8e, stk. 2, litra a).".

12) Efter kapitel 2a indsættes følgende overskrift:

"KAPITEL 2b

GENERELLE BESTEMMELSER".

13) Artikel 9, stk. 3, udgår.

14) Følgende indsættes som artikel 9a efter artikel 9:

"Artikel 9a

Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om sanktioner for overtrædelse af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i medfør af dette direktiv, og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre gennemførelsen heraf. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsernes grovhed og have afskrækkende virkning. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om disse bestemmelser senest [*indsæt dato – datoen skal svare til fristen for gennemførelse, jf. artikel 2 i dette forslag*] og underretter den omgående om efterfølgende ændringer af betydning for bestemmelserne.".

15) I artikel 10 indsættes som stk. 1a efter stk. 1:

"1a. Gennemførelsesforpligtelserne i artikel 6, 8a, 8b, 8c, 8d og 9a i dette direktiv finder ikke anvendelse i Cypern, Irland, Luxembourg og Malta, medmindre de beslutter at udvikle en aktivitet vedrørende nukleare anlæg, der er omfattet af en tilladelse i henhold til deres kompetence.

Artikel 2

1. Medlemsstaterne træffer ved lov eller administrativt de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv senest [*frist for gennemførelse indsættes i løbet af lovgivningsprocessen*]. De meddeler straks Kommissionen teksten til disse bestemmelser.

Disse bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv, samt senere ændringer af disse forskrifter.

Artikel 3

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Artikel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

*På Rådets vegne
Formanden*